

Råd om fugleinfluensa til frivillige som hjelper fugler

Høypatogen fugleinfluensa sirkulerer hos ville fugler i Norge, og det har vært en økning i antall påvisninger høsten 2025, viser en [oversikt](#). Hvis du hjelper ville fugler, kan du bli eksponert for fugleinfluensa. Folkehelseinstituttet, Mattilsynet og Veterinærinstituttet har utarbeidet råd til frivillige som hjelper fugler.

Folkehelseinstituttet vurderer risikoen for smitte fra dyr til mennesker som svært liten for den generelle befolkningen, og liten for personer som er i kontakt med smittede dyr. Risikoen kan reduseres ved riktig bruk av beskyttelsesutstyr.

Du som er i kontakt med ville fugler bør ta forholdsregler for å beskytte deg selv og andre dyr mot smitte. Dette kan også beskytte deg mot andre infeksjonssykdommer (for eksempel salmonella) som ville fugler kan være bærere av.

Råd om fugleinfluensa til frivillige som hjelper fugler:

- **Ved mistanke om fugleinfluensa hos dyr, har du plikt til å [melde fra til Mattilsynet](#) (se under).**
- **Du bør ikke ta på syke eller døde fugler hvor det er mistanke om smitte.**
- **Kontakt lokal viltforvaltning hvis du tenker fuglen bør avlives av dyrevelferdsmessige hensyn.**

Fugler som viser tegn på alvorlig sykdom i nervesystemet eller luftveiene har dårlig prognose for å overleve. For disse kan nærkontakt med mennesker i en situasjon hvor de ikke kan unnsnippe, påføre ytterligere stress og ubehag. Det kan være bedre dyrevelferd å la fuglene være i fred i sitt naturlige miljø enn å forsøke å hjelpe dem. Stress kan også føre til at fuglene flytter på seg og sprer smitte til nye områder.

- **Dersom du likevel må være i kontakt med fugler som er syke eller døde, bør du ivareta egen sikkerhet ved å bruke beskyttelsesutstyr.**

Folkehelseinstituttet anbefaler bruk av engangshansker, tettsittende briller og åndedrettsvern (i form av FFP3-maske hvis det er risiko for at støv/smuss kan virvle opp). Etter avsluttet kontakt bør du vaske tilgrisede klær og sko, ta en dusj og skifte til rent tøy.

- **Ikke ta med deg mulig smittet fugl inn i lukkede rom eller steder hvor det finnes mange andre dyr og/eller mennesker.**
- **Vask hendene godt med såpe og vann etter kontakt med fugl, avføring fra fugl eller utstyr som har vært i kontakt med fugl.**
Bruk gjerne engangshansker. Om du ikke har tilgang til såpe og vann, bruk håndsprit (70 %).
- **Ikke spis, drikk eller ta deg i ansiktet (øyne, nese, munn) hvis du har berørt syke eller døde fugler før du har rengjort hendene.**
- **Hvis du eier fjørfe eller annen tamfugl, bør du være ekstra påpasselig så du ikke tar med deg smitte fra ville fugler.**

Bruk hansker ved håndtering av villfugl, ha egne klær, sko og utstyr som brukes ved kontakt med villfugl, samt dusj før du steller egne fugler.

- **Ikke la kjæledyr som hund eller katt komme i kontakt med syke fugler.**
- **Døde fugler kan ikke kastes i restavfallet i områder med kjent eller mistenkt fugleinfluensasmitte.**

Ta kontakt med kommunen for å høre om de har en innsamlingsordning eller egne regler for håndtering av døde fugler. Hvis ikke kommunen har slike ordninger, se [Mattilsynets nettside for ytterligere råd om håndtering](#).

- **Ikke bruk hurtigtester for influensa A for å avgjøre om fugler er smittet med fugleinfluensa.**

Hurtigtester for influensa A kjøpt på apoteket eller nettet er ikke utviklet for bruk på fugler. Et negativt resultat vil ikke utelukke at fuglen har influensa. Et positivt resultat kan ikke bekrefte at fuglen har høypatogen influensa, siden lavpatogene også vil gi utslag. Ved mistanke om fugleinfluensa bør man heller sende inn prøver til undersøkelse hos Veterinærinstituttet.

- **Personer som tar hånd om fugler for rehabilitering har plikt til å varsle Mattilsynet. Ivaretagelsen av fuglen skal skje i samråd med veterinær i henhold til [Viltforskriften](#).**
- **Følg alltid lokale råd og regler.**

Ta kontakt med lege hvis du får symptomer etter kontakt med villfugl

Hvis du i løpet av 10-14 dager etter nær kontakt med villfugl utvikler influensalignende symptomer som feber og hoste, øyekatarr, oppkast, diaré eller blir alvorlig syk, bør du ta kontakt med lege. Informer legen om at du har vært i kontakt med villfugl slik at legen kan vurdere om det er aktuelt å teste deg for fugleinfluensa.

Meld ifra til Mattilsynet ved mistanke om fugleinfluensa

Ved mistanke om fugleinfluensa hos dyr, har du plikt til å [melde fra til Mattilsynet](#). Symptomer på høypatogen fugleinfluensa hos fugler varierer, men nevrologiske symptomer som balanseproblemer, sirkelgange, skjev hodestilling eller luftveisproblemer er hyppigst rapportert. Ved mistanke om fugleinfluensa vil Mattilsynet vurdere å ta prøve av fuglen. Slike prøver kan gi nyttig informasjon om smittesituasjonen hos ville fugler i Norge.

Hvilke fugler er mest utsatt for fugleinfluensa?

Ender, gjess, svaner, måke- og vadefugler rammes oftest av fugleinfluensa. Andre fugler kan også bli smittet, særlig rovfugler og åtseletere. Fugler kan være smittet uten at de viser tegn på sykdom. Sykdommen kan opptre som enkelttilfeller, det vil si at bare én eller et fåtall fugler dør eller er syke. Selv om du bare finner en enkelt syk eller død fugl, kan fugleinfluensa være årsaken. Det er uvanlig at småfugler smittes av fugleinfluensa. Utbrudd av sykdom rundt fuglebrett skyldes som regel andre sykdommer.

Mer informasjon om fugleinfluensa:

- [Om fugleinfluensa og forebygging av smitte til mennesker \(FHI\)](#)
- [Status på fugleinfluensa hos villfugl i Norge \(Veterinærinstituttet\)](#)
- [Om fugleinfluensa, råd til fjørfeholdere, og informasjon om melding ved mistanke om fugleinfluensa \(Mattilsynet\)](#)